

Vtorek, četrtek in soboto izhajajo in veljajo v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 " — "
četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 " — "
četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Complatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Oznani:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

SLOVENSKI NAROD.

Zarad visocega praznika izide prihodnji list "Slov. Naroda" v torek 10. januarja.

Ljubljanski program.

I.

—P. S Hrvatske 1. jan. [Izv. dop.]

O zunanjih povodih ljubljanskih razgovorov in dogovorov smo že preteklo leto govorili. Danes hočemo spregovoriti o notranjih.

Predno se moremo Jugoslaveni politično združiti, moramo se poprej dušno zediniti. Italija in Nemčija ste bili že dolgo pred političnim zedinjenjem dušno edini. Na dušnem zedinjenju se deluje pri Jugoslavenih že blizo trideset let. Brez tega predhodočega mnogostranega delovanja bi bil danes ljubljanski program nemogoč. On kaže sad tistega semena, katero se je že pred tridesetimi leti v sroih tadanje jugoslavenske mladosti razkilo, in ki gre danes v ljubljanskem programu v klasje. — Kako se je ta ideja iz poblebnih prvih začetkov do današnje državno-politične važnosti razvila, to bo danes ali jutri zanimiv predmet za historika, ki bo današnje jugoslavensko gibanje risal. Memogrede naj nam bo dopuščeno omeniti, da se je ideja jugoslovenstva posebno na graškem vseučilišču med tadanjo dijaško mladežjo lepo — skoro bi rekel pietetno — gojila. Zelo bi nam ustregel, kdor bi katero povedal o tadanjem dijaškem življenju omenjene visoke šole. Se ve da bi moral to povedati onih kdo, ki so se po prilici med leti 1835 in 1845 tam učili. — Kakor smo rekli: zgodovino dušnega zedinjenja prepuščamo historiku. Tukaj bomo posebej one notranje povode ljubljanskega programa v misel vzeli, ki so v strožjem smislu politični in narodno-gospodarsveni.

Biti državljani mogočne države je blažena čut. Mogočna država more svojim državljanom podajati tiste pogoje, ki pospešujejo moralčno napredovanje in množé materialno blagostanje. Državljeni mogočne države morejo pod krepko državno zaščito v miru pridelavati in v miru uživati. Izmed evropskih držav je le malo takih. Ena zadnjih v tem oziru je avstro-ogerska monarhija! — Zavest, da je pri nas vse negotovo, da vse le na enem lasu visi, ta je kriva, ka se je velike večine avstro-ogerskih državljanov polastila neka splošna poparjenost, ali kakor bi Francoz rekel „dégout“. Tisti, ki kaj ima, je v vednem opravičenem strahu, da tega ne bi zgubil. Prisposobi Bergerjev testament! — Tisti pa, ki bi si rad kaj pridobil, ne najde pogojev in poroštev za večja početja. Pri nas je vse le od sreče odvisno. Zato pa tudi vse le za srečo divja, kjer bi se na stvarnih podlagah računati moralo. Naše javne zadeve so danes take, da jih noben početnik ne more kot realen faktor v svoj račun jemati, kajti danes so take, jutri drugačne. Nič ni stalnega. Vse je le hasard, in le hasard. Kapital beži od nas, ker se ne čuti dosta v zavetju. Inteligencija se ne spoštuje, kakor bi treba bilo in kakor zasluži. Karakteri so zginili iz javnega življenja. Na njih mesto se je čisto vsedla brezobraznost in njeni doglavniki: podkupljivost in goljufija. Javna pravost je razvalina, o kateri le še stare pripovedke pripovedujejo. Samo tisti je spoštovan, kteremu sreča služi, in vsak samo toliko velja, kolikor plača.

Avstro-ogerski narodi mali in veliki se previjavajo

pod temi javnimi okolnostimi in nihče jim ne more zameriti, če si želé in na to delujejo, da pridejo iz teh nezdravih okolnosti v zdraveje.

Ljubljanski program je v svojem notranjem bitju izraz teh želj od strani nas Jugoslavenov. V njem sicer ta želja ni naravnost izrečena, vendar pa človek čuti, da za njim stoji kakor mogočna stena.

Za vzdrževanje take države, ktera je zmožna svojim državljanom pogoje in porošstva njih vsestranega življenja podati, bodo državljani radovoljno vse mogoče žrtve doprinasali. Z vso močjo bodo njo in njene ustanove branili, kajti braneči njo, branili bodo tudi sebe. Nam Jugoslavenom so v avstro-ogerski monarhiji pogoji in porošstva naše eksistence tako na pičlo odmerjeni, da dalj časa ob tej pičli hrani shajati ne moremo. Nemci nam ne dadó skoro nič, Magjari jim pa pomagajo. — Ljubljanski program je v svojem bitju izraz tega našega nezadovoljstva v Cis- in Translajtani. — Nezadovoljni kakor smo, se ne moremo za današnje avstro-ogersko državno ustrojstvo navdušiti, ne moremo zanj se žrtvovati, ne moremo ga z veseljem braniti. Žrtve za današnje državno ustrojstvo ni od nas zahtevati. Otroci se more siliti, da šibo poljubi, mi je nočemo. Če bi se pa habsburška monarhija tako preustrojila, da bi tudi mi Jugoslaveni v njej svojo pravo domovino našli, potem naj se od nas žrtve iščejo, in — našle se bodo v izobilju.

Mi Jugoslaveni ne zavidamo nobenemu narodu njegove sreče, če njegova sreča nas v nesrečo ne pripravlja. En tak narod so Magjari. Njih sreča izvira iz naše nesreče, njih korist izvira iz naše škode. Njih pet milijonov stoji pod zaščito in obrambo celih trideset milijonov drugih habsburških državljanov. Kader gre za njih koristi, tačas bi se morali vsi drugi, če ne drugače, saj uradno navdušiti. Za naše jugoslavenske koristi pa ne najdeš nikjer ne uha ne oka. Magjari, če niso nikoli svojega zlatega veka imeli, imajo ga danes! — Druga je z Nemci. Oni bodo zedinjeni Nemčiji nasproti to, kar so bili Napuljci zedinjeni Italiji. Čakali bodo nemškega Garibaldija, ki bo zadnjo avstrijsko Gačto razdjal, ter jih v naročje materi Germaniji peljal. —

Da si mi Jugoslaveni v habsburški monarhiji svojo domovino stvorimo, zedinili smo se v ljubljanskem programu. Ideja, na katero je ljubljanski program postavljen, ni proizvod samo nekih glav, ampak ima svoj temelj v isti narodnosti, v isti zgodovini in v istih narodno-gospodarsvenih koristih. Kar se iste narodnosti in iste verske, kulturne in politične zgodovine tiče, to so tako poznane stvari, da jih tukaj lahko molkom preskočimo. Tukaj naglašamo le narodno-gospodarsveno odvisnost, v kateri stojé jugoslavenske pokrajine med seboj. V narodno-gospodarsvenih zadevah so tiste dežele druga od druge odvisne, ktere si morejo svoje proizvode med seboj vzajemno izmenjavati. Vsaka dežela, ki kaj producira, išče si drugo deželo, ki to konzumira; — in narobe: vsak konzument išče si svojega producenta, tako da se producent in konzument vsak na pol pota srečata. Ona dva sta drug od drugega odvisna. Hrvatska in Slavonija od ene — — in Ogerska od druge strani niso v narodnem gospodarstvu med seboj odvisne dežele: Kar Hrvatska in Slavonija potrebuje, namreč obrtniške izdelke, tega jima Ogerska dati ne more, ker jih sama potrebuje in od inod kupuje. Nasprotno pa gospodarske pridelke, ktere Hrvatska in Slavonija v izobilju pridelujejo, Oger-

ska ne potrebuje, ker jih sama prideluje in v inozemstvo prodaja. V istem razmerju stoji Slovenija nasproti drugim cislajtanskim deželam. Celo drugo razmerje vlada pa v narodno-gospodarsvenih zadevah med Slovenijo in hrvatsko-slavonsko kraljevino. Slovenija je odvisna od hrvatsko-slavonske kraljevine glede gospodarskih pridelkov; — Hrvatska in Slavonija pa od Slovenije glede obrtniških izdelkov. Zato je pa tudi kupčija med hrvatsko-slavonsko kraljevino in Slovenijo mnogo bolj živa, nego med Hrvatsko in Ogersko. Vsem trem: Sloveniji, Hrvatski in Slavoniji je pa treba morja: Istre in Dalmacije! — Če se bodo politične zadeve habsburške monarhije po duvalističnem kalupu naprej razvijale, kakor so se začele, bogme čas ni več daleč, da se bodo na hrvatsko-slovenski meji od Radgone do Reke zopet carinarske (zoll) šrange naredile, kakoršne so do leta 1849. bile. Avstrija se bo zaprla nasproti Ogerski, Ogerska pa nasproti Avstriji. Ogerski finančni minister bo položil na uvaževanje obrtniških cislajtanskih izdelkov v ta namen, da domačo obrtnijo štiti, visoko carinarino: to bo udarec za slovenske obrtnike. Oni bodo po tem svoje najboljše sajmove na Hrvatskem in Slavonskem zgubili — in tako nasprotno avstrijski finančni minister. Največi udarec za obadva: za Slovence in za Hrvate bi pa bil, če bi Trst z Istro in Dalmacijo v tuje n. pr. v italijanske roke prišel, kajti po tem bi bili Hrvati in Slovenci, pa tudi Srbi pred zaprtima morskima vrata postavljeni. — Ti gospodarsko-politični pomisleki sicer niso v ljubljanskem programu na ravnost poudarjeni in izrečeni, vendar so pa v njegovem bitju v njegovih konsekvencijah zadržani. Izvedenjem ljubljanskega programa bodo vse te zdaj hudo preteče gospodarstveno-politične pomisli se v nič razkadile.

Politični programi, v katerih rokodelec, obrtnik, kupec, prodajalec, kmet in gospod svoje koristi zastopane ne najdejo, nimajo danes nobene veljavnosti. Praktičen človek ne mara za ideje, ki se ne dadó tudi v mesnati obliki predstaviti. Danes imajo samo tisti politični programi bodočnost, ki vedó svoje korenine globoko v maso naroda in njegove koristi zasaditi. To lastnost ima ljubljanski program, in zato se ni treba bati, ka bi ideja v njem izražena ugasnila!

Dopisi.

—r.— Iz Ljubljane 31. decembra. [Izv. dop.]

V četrtek 29. dec. je imelo slovensko telovadno društvo „Sokol“ svoj redni občni zbor, kterege se je udeležilo obilo število družabnikov. Po tajnikovem sporočilu šteje Sokol 250 udov; denarstveno stanje pa je izvrstno. Z novim letom začne svojo delavnost novi učitelj gospod Vesely, po rodu Čeh. Izmed odborovih predlogov se je predlog: „Sokolovi družabniki naj se razdelé v častne, podporne in delavne; letni prilog podpornih udov naj znaša 6 gld.; delavni udje naj plačujejo samo polovico tega priloga,“ sprejel, predloga o zgodovinsko-statističnem poročilu od začetka društva in zaradi spominka na pokopališču pa sta se dala novemu odboru v posvetovanje in pretres. Starosta društvu se je izvolil enoglasno dosedanj starosta namestnik gosp. Grasselli, dasiravno je že poprej objavil, da nikakoršne volitve ne prejme. Za namestnika staroste je voljen državni poslanec gosp. Jan. Murnik. V odbor so voljeni: gg. Ravnikar, Černý, Drenik, Tisen, dr. Bleiweis mlajši, Noli Srečko in Kajžél. Zanimiv je med družimi po

gosp. Černýmu stavljenimi predlogi, prav demokratičen predlog, da bi naj se Sokoli, kader so v društveni obleki kot bratje imeli, tedaj tikali. Predlog je do padal ter se dal odboru v posvetovanje.

Kakor je že Vaš list poročal, oddala sta se prazna mesta pri deželni uradih, eno gosp. Jožefu Podkraj šku, drugo gosp. Jurju Mihaliču. Imenovanje prvega gospoda je prav srečna misel, kajti gosp. Podkrajšek je rojen Ljubljčan, sposoben uradnik in slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožen, kar se dandenes ne more reči o vseh deželnih uradnikih, kar so pa sami krivi, ker če bi se tako slovenskega jezika učili, kakor g. P., bi tudi tako znali.

Enako pa se ne more poročati o gosp. Mihaliču. On ni slovenščine zmožen niti v govoru niti v pisavi. Nadejamo se pa, da bo službo podeljeno iz dobrohotnosti dostojno cenil in zamujeno dohitel. Iz svojega časnikarskega stališča pa moramo, brez ozira na osebo imenovanega gospoda, protestirati proti tacemu postopanju. Deželni zbor se je odločil za neovrgljivo načelo, ka mora vsak uradnik biti popolnoma zmožen slovenskega jezika, vsaka izjema je tedaj le — nefas. Zakaj se sklepi sploh ne izpolnjujejo? Kdaj se bo po dr. Zarniku predlagano slovensko uradovanje po deželnih pisarnicah pričelo? Čez leto in dan se še ni! V posilni delavnici se večidel, v bolnišnici pa sploh več nemški nego slovenski uraduje. Prašamo, se bodo li vajenci in sploh tisti, ki želé dobiti deželne službe, po tacih dogodajih slovenščine učili, ali pa porekó: čemu neki, saj se brez tega tudi shaja, Peter in Pavle se tudi nista učila, a službe so se jima vendar podelile? Vsakako treba bolj odločnega postopanja, kar točno naj se stavi uradnikom kratek obrok, do katerega naj se vsaki jezika navadi, po pretečenem obroku pa, če se ni izuril in izučil, naj se mu da consilium abeundi. Dandenes je hvala bogu dosti izobraženih in sposobnih ljudi, ki bodo zmožni ustrezati vsem tirjavam. Le taka odločnost ima vspeh, to smo videli na Hrvatskem. Potem bo naš jezik res v urade vpeljan, in celo birokrati c. k. okrajnih glavarstev ne bodo mogli se izgovarjati: „Glejte še tam, kjer imajo Slovenci odločilno besedo, še tam gre le počasi, kako se more od nas kaj takega zahtevati?“ Tedaj odločnost in resnost pri oddajanju služeb, vsigdar pa manj pokroviteljstva in nepotrebne, ker škodljive dobrohotnosti.

Iz Kranja, 31. dec. [Izv. dop.] Dobrodejna beseda je donesla, kakor sem že zadnjič povedal, blizo 240 f.; s tem denarjem in iz zraven še darovanega blaga se je naredilo 30 oblek z obutalom vred; toliko je čitalnica napravila. Znani dobrotnik, gosp. Val.

Bleiweis, pa je letos poslal iz Dunaja 36 oblek lepo in iz dobrega blaga narejenih in zraven še 6 zimskih večih sukenj za šest revnih mestjanov. Tako je bilo vse skup 66 otroških oblek; 57 se jih je v čitalnici svetega večera razdelilo, ostalih devet oblek, ki so bile nekoliko večje, pa je dobilo devet revnih gimnazistov iz različnih razredov. To je v kratkem vse o letošnji dobrodejnosti, ktera če pomislimo na okolščine, ni bila premajhna; da pa nemškutarjem, ki niso prišli k naši besedi, pravico skažem, naj povem, da so tudi oni med seboj pobirali in 7 otrok oblekli, to se ve, izvolili so si take šolarje, o katerih se jim zdi, da bolj na njihovo vero cikajo; iz srca jim želim, da bi se ne motili.

Na dan sv. Štefana je bil v čitalnici občni zbor, v katerem je stari odbor svoj račun polagal; iz tega se je videlo, da je imela čitalnica letos mnogo besed, predstavljala je šest gledišnih iger: gosp. Čapek, Županova Micika, Župan, v Ljubljano jo dajmo, Filozof in Strup. Iz blagajnikovega sporočila smo zvedeli, da ima čitalnica konec leta 102 uda, da je bilo to leto več ko 1200 f. dohodkov, in za 100 f. manj stroškov. Potem je sledila volitev novega odbora. Za predsednika je izvoljen g. Jugovic Leop. deželni poslanec, za blagajnika kakor lani g. F. Sajovic, trgovec, in potem še sedem odbornikov. Po volitvi se je igrala že zgoraj omenjena igra, Strup, v veliko zadovoljnost in veselost zbranega društva; igrali so naši že iz poprejšnjih iger dobro znani diletanti tako urno in gladko, kakor strokovnjaki, posebno nas je veselilo videti velikih napredkov gospoda Centrika, ne le samo kar se tiče okretnosti ampak tudi besede. Dramatika tukaj stoji na tako dobrih nogah, da se lahko igra vsak teden, če so okolščine prijazne. Slišali smo tudi dva četverospela pri tej besedi. Igrri je sledila dvojna tombola in tako smo končali čitalnično leto, s katerega vspehem smemo zadovoljni biti, zadostovala je svoji nalogi kolikor je bilo mogoče, v vsem pa kazala svoj slavenski značaj.

Tudi „Gorenski sokol“ je imel pred nekaterimi dnevi svoj občni zbor, v katerem je blagajnik poročal, da ima društvo više 80 f. premoženja; žalibog da o fak tičnem življenji našega Sokola ni bilo več slišati, kakor dva izleta, ki jih je naredil ob poletnem času. O telovadbi itd. ni bilo duha ne sluha. Volil se je na to nov odbor, obstoječ iz predsednika, podpredsednika, blagajnika, ki je tudi tajnik in 4 odbornikov; za predsednika g. Pirca, za blagajnika g. dr. Val. Prevca. Novima odboroma želimo pa za novo leto veliko srečo k nju delovanju.

Politični razgled.

Prihodnji torek se zopet snidejo delegacije. Cislajtanske delegacije odbor svetuje, naj se vojnemu ministru 7½ milijonov goldinarjev manj dovoli, nego je tirjal. Med temi pa še niso vštete izvenredne tirjatve vojnega ministra, ki jih je letos neizmerno visoko napel in o katerih dotični odbor še ni dokončal svojega poročila. Opomniti je, da je odbor letošnji primanjkljaj zračunil na 40 milijonov goldinarjev. Med posvetovanjem vojnega proračuna se bode cesar in pa tudi skupno državno ministerstvo mudilo v Pešti. Sliši se, da hoče sedanje cislajtansko ministerstvo cesarja krepko priganjati, naj se odloči v zadevah ponujenega ministerskega odstopa. Pripoveduje se, da tudi Beust sili, naj se v tej zadevi konečno nekaj določi, zlasti zdaj, ko je potrjenje tirolske brambovske postave mnogo nevolje zbudilo v parlamentarnih centralističnih krogih. Ravno o tej zadevi hoče tudi cislajtanska delegacija staviti interpelacijo v tem smislu, ali misli ministerstvo z pomnoženim novačenjem nadomestiti ono število vojakov, ki je vsled nove tirolske postave odtegneno razpolaganju vojnega ministra in postavljeno pod sklepe tirolskega deželnega zbora. Prava ustavoverna opozicija proti tirolski postavi pa se bode začela še le v državnem zboru, kamor zaprav spada, in sicer pri proračunu za deželno brambo avstrijsko.

Med listi, ki se navadno klerikalni imenujejo, se je začela precej ostra borba zaradi ustave. „Vaterland“ dosledno trdi, da je federalistični državni ustroj ob enem tudi katoliški, „Volksfreund“ pak o tem noče nič vedeti in bolj in bolj trobi v centralistični voz. Centralisti in ustavoverneži si pri tem boji roke mencajo in že radostno računijo na dan, ko jim klerikalna stranka stoječa pod vodstvo „Volksfreunda“ pribeži v njih tabor. Zlasti si obetajo, da bode klerikalna stranka „Volksfreundova“ z ustavoverneži vred glasovala in delala za neposrednje volitve v državni zbor, na ktere so ustavoverneži zopet začeli misliti. Da se ustavoverneži te klerikalne pomoči ne bodo sramovali ampak da jo veselo pozdravljajo, ni treba posebno poudarjati. In kolikokrat so nas zasmehovali zaradi klerikalnih zvez!

Vsled govoric o približevanju med Avstrijo in Nemčijo izreka eden ruskih listov domnevanje, da se je že sklenila tajna pogodba med Beustom in Bismarkom, ktera pogodba Avstriji daje velike materialne dobičke, ker sicer ruski list ne more tolmačiti si, kako bi brez take pogodbe Beust tako mirno dopuščal, da se

Listek.

Iz Rusije. *)

... dieser in dieser richtung ausgebildete volkscharakter (občine delé polja) hat aber trotz der mangel oder vielmehr dessen, was wir Westeuropäer als mangel bezeichnen, eine unermässliche staatswirtschaftliche folge und wirkung: weil das russische volk wenig heimatstgefühl aber eine „tiefe vaterlandsliebe“ u. liebe zu jedem aus seinem volke als bruder besitzt, so ist die innere colonisation leicht möglich.

Die ländliche verfassung Russlands
Freih. v. Haxthausen.

Moskva — pomenljivo, vsemu svetu znano ime! S prezrenjem te imenuje, kdor se te ne boji, s sovraštvom, komur si strašna. Štej narode velike, obrazovane, bogate, ozri se po malih in slabih — za tebe nikjer srca ne bijejo! Le tvoji otroci, ki si jih zbirala stoletja in stoletja, ki so s teboj vred trpeli dolgo, kakor ni trpel morda noben narod na svetu, ki so s teboj vred rastli in krepčali se, ki si jih razposlala na vse strani sveta, po Evropi in Aziji: samo tvoji otroci te ljubijo z moško ponosno ljubeznijo, samo zá-nje si ti dragocena svetinja, samo zá-nje „náša mátuška Moskva.“

*) Ta dopis našega rojaka dr. Celestina, profesorja v ruskem Vladimiru, je bil namenjen za „Zvon.“ A ker izvrstni list neha, poslal je vrednik nam ta zanimljiv dopis da ga priobčimo.

Tebi, Slavije hčeri, so tuji drugi njeni otroci, tuje njihovo življenje, tuja si jim tudi ti, tuje tvoje življenje!

Veselil sem se, videti Moskvo, pa ko sem stopil na njena tla, prevzela me je neka nenavadna resnost: oživelil so zgodovinski spomini z vso silo, in komaj sem opazil živo gibanje lastno velikim mestom. Oko je iskalo sledov davnosti, in našlo jih na prvi pogled skoraj samo na cerkvah in kapelicah, ki jih je tu prav mnogo, večidel starih in majhnih. Najbolj vlečejo nase oči makovke (male kuplje podobne makovim glavam), ki jih je po več na eni cerkvi, večidel zeleno-rudeče barvnih, časi pa tudi prav fantastično pisanih. Na vrhu se svetijo navadno pozlačeni pravoslavni križi, kar se vidi prav lepo iz dalje, kader solnce sveti, najlepše pa se ti blišče nasproti gosto posejane zlate (makovke) kremeljskih cerkvá, izmed katerih se visoko v nebo dviga zvonik Ivana Velikega.

Brž ko sem mogel, hitel sem v Kremlj, ki je tako rekoč srce Moskve, kjer je na malem prostoru ohranilo se toliko vsakemu rusku srecu dragih spominkov. Ozidje Kremlja je precej visoko, pa nikakor ne grozno, če tudi mu dajo stolpi (vseh je osem ali devet) nekaj trdnosti, pa malo, ker zidani so za obrambo prejšnjih stoletij, in vse ukrepljenje sploh je le zanimivo kot zgodovinski spominek. Okoli Kremlja, kjerkoli ti stopišemu iz te ali druge ulice stoji on pred očmi, vidiš kako postajajo ljudje skoraj vseh stanov, in se križajo in nizko klanjajo pred to rusko svetinjo. Stopiš nekaj stopinj in stojiš pred enim iz vrat. Pred vratni so „obrazi“ in

pravoslavni narod se zopet križa in priklanja. Mirno greš dalje, vidiš, da na levo in na desno in pred teboj vsi gredó odkriti, in če „med volkovi ne zatuliš“ z volkovi t. j. svojega pokrivala ne snameš z glave, ustavi te še precej priljudno „požarnij“ (iz teh, ki gasé pri požarih), in treba se ti je pokoriti ali pa obrniti se. Tu se je bil namreč zgodil čudež, kakor tu pravi nadpis nad vratni, da se ni hotel užgati smodnik pod vratni pri odhodu Francozov iz Kremlja, in sicer za to ne, ker je ubranil svetnik nad vratni. K sreči se je tak čudež zgodil le pri enih vratih, t. j. k sreči ne za vrata in stolp in za arheologe, a za nas slabe ljudi, katerim se brez čudeža kaj lahko primeriti more, da se prehladimo pri vetru, ki bolj ali manj zmiraj veje med širokimi vratmi.

Ne bom opisoval na drobno, kar se vidi zanimivega v Kremlji. Na malem prostoru skorej ena zraven druge je šest cerkev, trije samostani, zvonik Ivana, dom, kjer je živel prejšnji patriarh moskovski, carski „dvorec“, ki zajemlje dobro četrt Kremlja itd. Vse cerkve so Francozi zelo poškodovali, sedaj so popravljene in torej od zunaj ni ostalo dokaj sledov starosti. V „Uspenskem Sobore“ se kronajo ruski carji in carice, tam počivajo patriarhi zunaj znamenitega Nikona. V „Arhangeljskom Sobore“ počivajo stari veliki knezi in carji od Joana Kalite do Joana Aleksejeviča, ki so na steni naslikani v svoji telesni velikosti, in sicer z venci okoli glave kakor svetniki. Po bogastvu, ki ga hrani, je zanimiva „riznica“ (kjer se hranijo rize, t. j. cerkvena

južna Nemčija zedini s Prusijo in da se tako na tihem in brez protesta uniči praška pogodba.

Na Tirolskem zdaj vse stranke skušajo cesarju približati se in ga dobiti na svojo stran. Deputaciji deželnega obhoda nasproti se je po telegramih dunajskih časnikov cesar prav ustavoverno izrekal. Gledé novo potrjene bramborske postavice za Tirolsko je cesar bajé rekel, da jo je zato potrdil, ker je praktično potrebna; da pa obžaluje, da se je to vprašanje vsled nerodnosti vladnih organov napravilo za pristransko vprašanje (parteifrage), kar v istini ni. Cesar se je h koncu pozival na udanost tirolskega deželnega zbora.

Londonska konferenca menda vendar ne bode tako gladko tekla, kakor se je s početka domnevalo. Ne le da se je njen začetek za nekoliko dni preložil, hoče tudi Turška delati nekakove sitnosti. Kakor se pripoveduje, sicer ne bode pobijala ruskih tirjatev, pač pa jim bode nasproti stavila svoje lastne tirjatev; v nekterih zadevah bi hotela neki celo Avstriji nasprotovati, česar pa ne moremo lahko verovati, kajti Turška bi utegnila za zdaj komaj vernejšega prijatelja imeti nego je Avstrija.

Londonske novine „Times“ pišejo, da se bode po dobrih in zanesljivih poročilih Pariz kmalu udal. Menda vendar ta poročila niso tako zanesljiva, kajti v pruskem taboru so začeli te dni z nova premišljavati, ali bi bilo bolje na Pariz streljati ali pa ga izstradati in so zračunili, da bi eno stalo toliko časa kakor drugo, in torej se še niso odločili. Pa ko bi se Pariz res tudi podal, ne bi Nemci nič pridobili na svojo korist. General Trochu je namreč namenjen z najodličnejšimi četami utrditi se na Mont Valerieu in v St. Denisu. S tem korakom bi Trochu v rokah obdržal ne le Pariz, ampak tudi železnice, ki peljejo proti severu in zapadu. Prusi bi družega ne pridobili, nego da bi morali Parižanom za živž škrteti. Od Pariza bi pa ne mogli premakniti skoraj nobenega zdaj tam nazočih vojakov, ktere bi potrebovali proti navdušenemu prebivalstvu, za posado široko raztegnenih trdnjav in za oklepanje Mont-Valeriena itd. Na dalje pa je vsakako pričakovati, da bodo nove francoske armade vsakako poskusile Parizu še poprej priti na pomoč. Zadnje manjše bitke kažejo, da so francoske armade v nekaki zvezi med seboj. Chanzy in Bourbaki sta eden pri Vendôme, drugi pri Bonny Pruse napadla, in spravljata princa Friedricha Karla v zadrege. Soditi pa je, da oba francoska generala zdaj skušata le nasprotnika zmotiti in da se bodo nju pravi nameni še le na odločivni dan pokazali, na ktere ga pa menda ni dolgo več čakati. Na mir za zdaj še ni misliti.

oblačila) patriarha in knjižnica patriarha, ki hrani mnogo starih rokopisov. Dom patriarha, v katerem starižnica in knjižnica, je kaj prosto zidan, sobice, kjer so živeli silni patriarhi, majhne.

Ravno tako je tudi „dvorec“, kjer je živel Lze-Dimitrij I. ali Grigorij Otrepjev, in kažejo okno, iz ktere ga je skočil, da bi všel svojim morivcem. Tem lepše, tem ogromneje je carski dvorec postavljen na najlepšem mestu, od koder se ti z malega griča, na katerem stoji Kremelj, odkriva razgled na polovino Moskve. Pa stopimo raje na zvonik Ivana, od tam se najlepše vidi vsa Moskva in njena okolica!

Pred zvonikom je postavljen največji zvon sveta, ki tehtá 6000 pudov (okoli 2400 centov). Pal je bil, ubil se, in ležal v zemlji sto let, Nikolaj je ukazal dvigniti ga iz zemlje. Zvonik ima več nadstropij, in v vsakem so zvonovi, vseh je 30. Največji tehtá 4000 p., zanimiv je ta, ki so ga vlili še za Borisa Godunova (pa za lepoto zvona se niso menili). Nisem se mudil v nižih nadstropjih, hitel sem na vrh, da bi naenkrat zagledal vso Moskvo. Bil je lep jesensk dan. Ozrem se — pred menoj leži velikansko mesto — nepopisljivo krasen pogled. Hiše so le okoli Kremlja bolj goste, in tudi tu se vidijo s zelenim drevjem zakriti trgi in obširni vrtovi. A dalje se skorej skriva v zeleni vsa ogromna masa hiš, in tako se gromadnost mesta prijetno tako rekoč zgublja, in neštevilna množica belih cerkv s svojimi čudnimi makovkami in zelenimi strehami in zlatimi križi bliščé se ti nasproti tako nekako lehke,

Na novega leta dan sta Gambetta in pruski kralj svojim odličnejim možem govorila o položaji. Gambetta je še enkrat rekel, da se bodo Francozi bojevali do zadnje krvi in je navdušeno izrekal svoje zaupanje, da vse srečno izide. Ravno tako je pruski kralj naglašal, da je treba energično nadaljevati vojsko. Torej divja borba na obé strani.

Italijanski kralj je pred dohodom v Rim poslal papežu pismo, v katerem mu je naznanjal svoj dohod. Pismo je izročil oberst Spinola kardinalu Antonelliju, ki je kraljevega poslanca neki prav prijazno, celo srčno sprejel.

„Tagesposti“ se iz Belegagrada piše, da so Srbija, Rumunska, Grška in Črnogora medseboj popolnoma sporazumljene, da hoté na vsako ceno dobiti popolno neodvisnost od Turške. V tem smislu se tolmači tudi zadnja ministerska sprememba na Grškem, ker so zdaj tam v ministerstvo stopili samo možje, ki so kar najživalneje podpirali upor na Kandiji. Ob enem se poroča, da je Črnogora dobili mnogo vojnega blaga od Ruske, ktera se neki tudi sama pridno na vojsko pripravlja. Morebiti je marsikaj izmed teh glasov narekoval strah pred Rusijo, vendar ima po našem mnenju slavenska Rusija dolžnost, da se gane za svoje slavenske brate, ki zdihujejo pod tujčevo peto.

Razne stvari.

* (Razlagovega „Pravnik“) 1. in 2. številka letošnjega leta je ravno izšla s sledečim bogatim zadržajem: Novo leto. — O porabi. — Hudo delstvo težke telesne poškodbe. — Dražbinemu kupcu se imajo tudi tisti skladni deli zemljišča dati, ktere je dolžnik med izvršbino obravnavo tretjim prodal. — Tožbe zoper skrblice se imajo praviloma pri skrbstveni oblastnji vlagati. — Vsled pomote opuščena vknjižba. — Ničnost dražbe zemljišča. — Na pravo domstnega užitka zemljiščnega dela, vknjiženo za ženo na primerljaj preživljenja njenega moža, se ne more izvršbina vknjižba dovoliti. — O razžalitvi na poštenji po §. 496 kaz. zak. — Kaznovanje voznikov, speh na zapreženih vozovih. — Razpis zastran pomoči nevojaških župnikov glede na vojaške osebe. — Ukaz ministerstva notranjih zadev zastran okoljščine, da vojaška dolžnost ne zadržuje dovoljenja polnoletnosti za pohišno kupčijo. — Ukaz ministerstva notranjih zadev zastran naznanil o odgojanji ogerskih ciganov. — Razlastilna razsôdba mora pravo izmero zahtevanega zemljišča zapopadati in pridelki niso predmet razlastitve.

in zdi se ti, da so kake basnoslovne ptice na svojem popotovanji prisele na zemljo med zelenje, da bi odpočivši si nekoliko zopet dalje letele. Daleč v okolici se vidijo njive, med drevjem dače (vile) ko male pičice, obširni parki podobni zelenim odejam, na kterih se svetijo ko očesca prudi (Teiche). Na južno-zahodni strani se vije rečica Moskva, na Smolenski cesti se vidi v daljavi Poklónnaja Gorá obraščena s temnim semrečjem. Tam je Napoleon ustavil se, in dolgo gledal na staro stolico razprostirajočo se pred njim. Zopet in zopet sem ogledal iz nova s svoje zračne višine „belokáennuju Moskvú“, preden sem se mogel zopet ločiti od te zares krasne panorame.

A če te pogled na Moskvu iz ptičje perspektive bolj ali manj očara, na ulicah mesta očarovanje pojenja precej. Pri vsej občirnosti mesto šteje komaj okoli pol milijona prebivalcev, ulice so — kakor navadno po starih mestih — nepravilne, in neredko se vidi zraven prekrasne palače lesena hišica. Lesenih poslopij je v predmestjih sploh še mnogo, čeravno se število zidanih od leta do leta bistro povišuje. Ne sme se pa misliti, da so lesene hiše revne, stavijo se prav okusno in od znotraj se ne ločijo od zidanih. V notrajem mestu so hiše večidel saj nadstropje visoke, in oddajo se stanovanja gostačem. V predmestjih pa je silno mnogo hišic z vrta, v kterih živé samo domači. Ruski, posebno trgovci, ljubi živeti v svojem lastnem domu, in po leti sprehajati se po lastnem vrtiči. Strehe hiš so večidel zelene, tako da se ti zdi, ka hodiš med samimi dačami (vilami). (Dalje prih.)

— Slovenska zbirka postav. — Opomin zaradi posestev, ki se imajo po izvršbi prodati. — Črtice.

* (Slovensko uradovanje.) Zadovoljni naznanjamo, ka se razen družega posebno tudi ptujškega okraja duhovništvo pripravlja na slovensko uradovanje počenši od letošnjega novega leta.

—r.— (Nova knjižica) pod naslovom: „Vošilna knjižica ali vošilni listi za novo leto, godove in rojstne dneve, slovenski mladini v porabo spisal Ivan Tomšič učitelj na c. k. vadnici v Ljubljani“, je ravno na svetlo prišla. Knjižica šteje 46 strani in ima mnogo prav čedno spisanih sestavkov, ki bodo mladini, ktera tolikanj voši, čestita in želi, gotovo ustrezali. Dobiya se pri J. Giontini-u v Ljubljani za 30 kr.

* (Disciplina na mariborski gimnaziji). Oče mariborskega prvošolca najde necega dne svojega sina na skritem kraju, kjer je žvižgal, da so mu hotela lica počiti. „Kaj pa delaš?“ vpraša oče. „Žvižgati se učim,“ odgovarja sin. „Čemu to?“ nadaljuje radovedni oče in izvé od sina, da so se vsi prvošolci zmenili, ka hoté nemškega profesorja izžvižgati, ker jih vedno psuje s pridevki kakor so windscher Wasserkopf itd. Da bi mogli dijaki sijajno dovolj žvižgati, dali so si vsak samemu sebi v juternjem času prostovoljno lekcijo v žvižganji. In take stvari se niti ne preiskujejo, in tudi povodov za preiskavanje ni! Čudna disciplina to!

* („Primorec“) je v novi obliki pod vredništvom g. Raiča zopet začel izhajati. Prva številka se priporoča po okusni zunanji obliki (8 strani največe četvorka), mnogovrstnim in tehtnem zadržaji in prav lahko umljivem domačem jeziku. Iz srca mu želimo, da bi ga ne zadela navadna neprilika vseh slovenskih literaričnih početij: mlačnost občinstva.

Glasovi izmed občinstva.

(Za zadržaj in obliko tega predela ne prejemamo nobene odgovornosti.)

Iz Goriškega, 30. decembra 1870. * Naša dežela je zgubila v tem mesecu moža, nad kterim je imela posebno dopadenje, ker je bil za-njo kakor nalašč ustvarjen. Deželni šolski nadzornik g. Ant. Klodič je zapustil Gorico dne 15. t. m. ter odrinil na novo svoje mesto v Poreč. Ta zguba je za našo deželo velika, zlasti zato, ker je dandenes težko dobiti moža, ki bi z enakimi zmožnostimi in z enakim rodoljubjem delal na njegovem mestu. Rojen in izrejen v bistrem gorskem zraku blizo Kobarida je že v otročjih letih kazal, ko je č. g. strica v ljudski šoli popolnoma nadomestoval, da ga je stvarnik z vsemi za učiteljski stan popotrebniimi zmožnostimi bogato obdaroval. Kolje bil v ta stan dospel, si je v kratkem času spoštovanje in ljubezen navzdol in navzgor pridobil. Vsled tega je bil izvoljen in imenovan deželni šolski nadzornik za ljudske in srednje učilnice na Goriškem. Tu je bil na pravem mestu. Visoka vlada ni mogla za Goriško boljšega deželnega šolskega nadzornika imenovati kot g. Klodiča, ki je bil do pikice pravičen tej in oni narodnosti ter vseh treh v Gorici potrebnih jezikov, slovenskega, italijanskega in nemškega popolnoma zmožen v govoru in pisanji. Iz slovenščine je naredil izpit pri našem jezikoslovcu Miklošiču kmali potem, ko je bil svojo prvo slovensko knjižico „Novi svet“ na svetlo dal, v kteri so ne le zasebna pisma, ampak tudi časniki n. p. „Slov. Gospodar“, česki „Kvety“, „Osservatore triestino“ pohvalno kritiko prinesli. Da bi se v goriških srednjih šolah deželnima jezikoma slovenščini in italijanščini bolje streglo, hotel je namestu niže gimnazije in niže realke, dve realgimnaziji (s 4 razredi vsako) eno z učnim jezikom slovenskim, drugo z italijanskim vpe-ljati. V obeh bi bil drugi deželni jezik kakor tudi nemški zapovedan predmet. Po dovršeni realgimnaziji bi znal vsak učenec govoriti in pisati v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku ter bi prav lahko v viši gimnaziji in v viši realki poslušal predavanje vseh treh jezikih. Da bi realgimnazija zadostovala svojem imenu, bi se po g. Klodičevi brošuri „Antrag bezüglich Herstellung eines gemeinsamen Unterbaues für das

Ober-Gymnasium, die Oberrealschule und die Lehrerbildungsanstalt" v realgimnazii učilo risanje in latinski jezik poleg računstva, zemljemerstva, zemljepisja, zgodovine, prirodoznanja in prirodoznanja ter verstva. Grški jezik bi se odstranil iz realgimnazije ter potisnil v višo gimnazijo, ktera bi mu popolnoma zadostovala, ako bi se na mesto dosedanjih obširnih grških gramatik g. Klodičeva, ktera je v same razvidu mnogo služne tabele stisnena, rabila doma in v šoli. Ta g. Klodičeva gramatika je po izreku veljavnih grščino učerih profesorjev izstana. Po vsem tem bi realgimnazija naredila učence sposobne za višo gimnazijo, višo realko in pripravnišče ljudskih učiteljev, ter bi učencem ne bilo treba že po komaj dovršenih 4 razredih vadnice ali ljudske šole, odločevati se za ta ali oni poklic. To odločevanje bi se godilo še le po dokončani realgimnaziji; in takrat bi učenci svoje zmožnosti in nagnjenja boljše spoznali. Toraj se nam kaže realgimnazija koristna iz več ozirov. Bog daj, da bi nam ta iskrica z odhodom g. Klodiča ne ugasnila! Njemu pa „živio“!

(Čast. gospodom naročnikom „Verteca“) naznanjam, da prvo število mojega ilustriranega lista zaradi neugodnih okoliščin izide najpozneje 12. t. m., potem pa redno 1. dne vsakega meseca, kakor je bilo to že naznanjeno. Prosim tedaj potrpljenja.

Ivan Tomšič,
izdatelj in vrednik „Verteca“.

Priporočilo.

Zvonarji gospod Janez Denzel in sinovi v Mariboru so prevzeli za farno cerkev sv. Jurja v Hočah novo zvonjenje. Dosedanji veliki, blizu 20 cent. težki zvon naj po želji farmanov ostane, poleg njega pa naj se vlijo trije novi zvonovi in sicer eden večji in

dva manjša, tako da bi zvonovi vkup dali čist oktavni akord.

Dano nalogo so podvzetniki mojstersko rešili. Novi trije zvonovi, od katerih je veliki 37 centov, manjša pa po 10 in 4 centov težka, izborna soglašajo z ostalim drugim starim zvonom, in se vkup glase v harmoničnem Des Moll akordu. Zvonjenje je tako polno in močno, da se daleč čez meje obširne fare čuje; posebno se hvali veliki zvon zaradi prijetnega in slovesnega glasu, ki, kakor ljudje pravijo, slušatelju sega v srce in in ki je s starim zvonom tako ubran, kakor bi se dva sosedja prijazno pogovarjala.

Zvonarji gosp. Janez Denzel in sinovi v Mariboru se tedaj gorko priporočajo vsem cerkvenim predstojništvom, ki hočejo dobro, harmonično in ne predrago zvonjenje, s pristavkom, da oni pod poročstvom zvonove sami k višku spravijo, da imajo nizke cene in da po mogočnosti dovoljujejo plačilo tudi na svote.

Vse to v dokaz dobro zaslužene, obče, popolne zadovoljnosti.

Predstojništvo cerkve sv. Jurja v Hočah pri Mariboru dne 28. novembra 1870.

Dr. A. J. Murko l. r., kn. šk. svetovalec in župnik; Matija Wretzel l. r., cekmošter; Matej Rečnik l. r., cekmošter; Janez Veras l. r., občinski predstojnik.

Prošnja.

S 1. januarjem t. l. se je začelo novo naročevanje na „Slov. Narod“ po ceni na čelu lista naznanjeni. Vse svoje prijatelje in naročnike prosimo, naj blagovolé naročnino brž kobrž ponoviti, da bomo vedeli, koliko listov nam je tiskati in da vsakemu moremo postreči z vsemi listi. Dostavljamo opombo, da je naša administracija zdaj popolnoma predrugačena in čisto vredjena, tako da je gledé dopošiljanja od naše strani vsaka pri-

tožba nemogoča. Denar naj se izvoli pošiljati po poštah nakaznicah (postanweisung), ki z vsem vkup veljajo le 5 kr.

„Slov. Narod.“

Dunajska borza 4. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovih . . .	56 fl 70 kr.
Srebro	121 „ 75 „
Napol.	9 „ 97 „

Vinska dražba.

Dne 12. januarja t. l. se bo pri vinogradu podpisanega v zgornji Polskavi okolo 90 štartinjakov lastnega pridelka, deloma izvrstno blago iz tečajev 1863—1870 iz Poljskavskih in Ljutomerskih goric po javnej dražbi prodajalo, k kateri se vabijo kupci.

(1)
Dr. Dominkuš.

Bazprodaja
suknenega, platnenega in družega manufakturnega blaga

v prodajalnici

Henrika Skodlar-ja

na velikem trgu v Ljubljani.

(6)

! Senzacija !

(11) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejšie krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdobje votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dade uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.)

za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločno, potem se razgreje na spirtni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklia čistilne vonjave s potrebnim spiratom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani.

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z ułożenim elektro-magnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevanja in zdravit vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčna gumbice za našiti iz pravega lšlotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artiklu, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najslajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleondorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravnja, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklia zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi (athempreservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporoča se kadilec, ker se more zaostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega družega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklia z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelak; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so no-vozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporo, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s katerimi je mogoče v eni minuti škrat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13. —	100 patron f. 3.50
1 „ 9 „ „ 15.	100 „ „ 4.—
1 „ 12 „ „ 17.	100 „ „ 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz lit-tega železa delano orožje se najbolje priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopotentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otroci se more rediti sedé, leže in celo v spanju, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli raz-cvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurškična iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslabilene osebe jo morejo brez napenjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.